

PARĀDI

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

5Moz 28:1, 2, 12; Mt 6:24; 1Jņ 2:15; Sak 22:7; Sak 6:1–5; 5Moz 15:1–5.

ATMIŅAS PANTS:

“Bagātais valda pār nabagiem, un, kas aizņemas, kļūst par aizdevēja kalpu.” (Sak 22:7)

Viena no parādu definīcijām ir “dzīvot šodien ar to, ko tu sagaidi nopelnīt nākotnē”. Mūsdienās parādi ir kā dzīvesveids, bet tai nevajadzētu būt normai kristiešu vidū. Bībele ir pret parādiem. Rakstos vismaz 26 vietās pieminēti parādi un visās vietās ar negatīvu nozīmi. Nav teikts, ka būtu grēks aizņemties naudu, bet runa ir par biežajām sliktajām sekām. Pārdomājot finansiālos jautājumus, Pāvils deva padomu: “Dodiet katram, kas viņam pienākas: nodevas, kam nākas nodevas, muitu, kam nākas muita, bijību, kam nākas bijība, cieņu, kam nākas cieņa. Nepalieciet nevienam neko parādā kā vienīgi, ka jūs cits citu mīlat.” (Rm 13:7, 8)

Kāpēc parāds ir gandrīz starptautiska sērga visos līmeņos – personīgajā, korporatīvajā un valdības līmenī? Katrā sabiedrībā vienmēr ir bijis vismaz neliels procents, kas bija parādā. Taču mūsdienās daudz lielāka cilvēku daļa ir parādos, un tas viņiem gandrīz nekad nenāk par labu.

Šajā nedēļā mēs runāsim par parādu cēloņiem un kā ar tiem tikt galā. Jums pašiem var nebūt parādi, bet jūs varat līdzdalīt šo vērtīgo informāciju ar savu ģimeni un draugiem, kam tā var izrādīties noderīga.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 4. februārī.

Parādu problēmas

Izlasi 5Moz 28:1, 2, 12. Kāds ir Dieva ideāls Viņa bērniem parādu ziņā? Kā viņi var sasniegt šo ideālu? Kaut arī šī situācija ir ļoti atšķirīga no mūsējās, kādus principus mēs varam paņemt no konteksta un attiecināt uz mūsdienām? _____

Pētījumi rāda, ka cilvēki nonāk finansiālās grūtībās lielākoties trīs iemeslu dēļ. Uzskaitīsim secībā pēc to sastopamības biežuma.

Pirmais iemesls ir zināšanu trūkums. Daudzi cilvēki, pat izglītotie, ir finansiāli analfabēti. Viņi vienkārši nekad nav saskārušies ar Bībeles vai pat laicīgajiem naudas pārvaldīšanas principiem. Tomēr ir cerība! Šajā tēmā šie principi tiks aplūkoti vienkāršā veidā, kā arī tas, kā tos īstenot.

Otrs iemesls finansiālām grūtībām ir mantkārība jeb savtība. Reaģējot uz reklāmām un personīgām vēlmēm, cilvēki vienkārši dzīvo pāri saviem līdzekļiem. Viņi nevēlas dzīvot tā, kā patiešām var atļauties – pārvietoties ar pieticīgākiem transportlīdzekļiem un vilkt mugurā tādas drēbes, kas atbilst ienākumiem. Daudzi no šiem pašiem cilvēkiem arī uzskata, ka viņi ir pārāk nabadzīgi, lai maksātu desmito tiesu. Rezultātā viņi dzīvo bez Dieva apsolītās gudrības un svētības (sk. Mal 3:10, 11; Mt 6:33). Arī šiem cilvēkiem ir cerība, taču tas prasa sirds maiņu un apmierinātības garu.

Trešais iemesls, kāpēc cilvēki nonāk finansiālās grūtībās, ir personīga neveiksme. Viņi varbūt piedzīvo nopietnu slimību bez atbilstošas veselības apdrošināšanas. Iespējams, viņiem ir izšķērdīgs laulības partneris. Iespējams, dabas katastrofa iznīcinājusi viņu īpašumus. Vai arī viņi ir dzimuši un auguši ārkārtīgā nabadzībā. Arī šiem cilvēkiem ir cerība. Lai arī viņu ceļš ir grūtāks, neveiksmes var pārvarēt. Pārmaiņas var notikt, ja viņiem atbalstu sniedz kristīgi draugi, dievbijīgi padomdevēji, cītīgs darbs kopā ar labu izglītību un Dieva svētība un aizgādība.

Lai arī kāds būtu iemesls, pat ja tā ir cilvēka paša vaina, parāds var tikt samazināts. Tomēr tiem, kas ir parādā, būs jāizdara izmaiņas savā dzīvesveidā, naudas tērēšanas ieradumos un finansiālajās prioritātēs.

Izlasi 1Tim 6:6–9. Ko Pāvils šeit pasaka, kas mums visiem būtu jāņem vērā? Ko šie vārdi nozīmē tev, un kā tu vari labāk īstenot to, ko Bībele māca šajos pantos? _____

Sekojo dievišķam padomam

Mēs esam materiālas būtnes, un mēs dzīvojam materiālā pasaulē, kas reizēm var būt ļoti valdzinoša. Reizēm liekas, ka mums labāk būtu vajadzējis būt no tērauda un sintētiskās eļļas, nevis no miesas un asinīm, lai reizēm nejustu vilinājumu iegūt materiālus īpašumus vai ilgas pēc bagātības. Kurš gan kādu reizi nav sapņojis kļūt bagāts vai vinnēt loterijā?

Lai gan mēs visi to piedzīvojam un nav nekā nepareiza, ja mēs cītīgi strādājam, lai nopelnītu labāku dzīvi vai pat lai kļūtu bagāti, nevienam no mums nav jāiekrīt slazdā, padarot naudu, bagātību un īpašumus par elku. Mums ir apsolīts dievišķs spēks palikt uzticīgiem tam, ko zinām kā pareizu. Tas ir ļoti svarīgi, jo kārdinājums iegūt bagātības un īpašumus ir sagrāvis daudzas dvēseles.

Izlasi Mt 6:24 un 1Jņ 2:15. Lai gan izteiksmes veids ir atšķirīgs, kāda kopīga tēma atrodama abos pantos? _____

Diemžēl mīlestība uz naudu var būt tik spēcīga, ka cilvēki nonāk parādos, lai – kā viņi cer – apmierinātu šīs alkas (bet tas nepalīdz – sk. Māc 4:8). Tā kā parādi ir viens no sātana tīkliem, ko viņš izliek mūsu dvēselēm, ir vairāk nekā skaidrs, ka Dievs gribētu redzēt Savus bērnus brīvus no parādiem. Viņš ir devis mums padomu Bībelē un Praviešu Garā, ka viņš vadīs mūs finansiālā brīvībā.

Izlasi Ps 50:14, 15. Ar kādu attieksmi vajadzētu dzīvot Dieva ļaudīm? Ko nozīmē “pildīt .. solījumus” (“maksāt solījumus” NKJV)? _____

Mēs iestājāties draudzē ar slavu un pateicību mūsu Dievam, kurš mūs ir radījis un atpestījis. Mūsu kristību solījumu 9. punktā (no 13) mums jautāja: “Vai jūs ticat draudzes organizācijai? Vai jūsu mērķis ir pielūgt Dievu un atbalstīt draudzi ar savu desmito tiesu un ziedojumiem, kā arī ar personīgām pūlēm un ietekmi?” Kā septītās dienas adventisti mēs visi teicām jā. Tātad šie panti (Ps 50:14, 15) ir apsolījums tiem, kas pateicas Dievam un uzticīgi pilda savus solījumus.

Ko tava izvēle stāsta par to, kā tu tiec galā ar pasaules vilinājumu? Kāpēc smaga strādāšana, lai nopelnītu iztiku, nav tas pats, kas padarīt naudu un bagātību par elku? Kā saprast atšķirību? _____

Kā izklūt no parādiem

Izlasi Sak 22:7. Kādā ziņā mēs atrodamies aizdevēja pakļautībā? _____

Ko mēs varam darīt, lai izklūtu no šī nelaimīgā fenomena? Ja tu esi parādā, tad tālākais apraksts palīdzēs tev sākt parādu dzēšanas procesu. Plāns ir vienkāršs. Tajā ir ievads un trīs soļi.

Sākums ir nodošanās Dievam, lai būtu uzticīgs, atgriežot Viņam svēto desmito tiesu, kas dod pieeju Viņa gudrībai un svētībai. Viņš vēlas svētīt tos, kas Viņam paklausa.

Pirmais solis ir pasludināt moratoriju turpmākajiem parādiem: vairs nekādu kredītu. Kas neaizņemas naudu, nevar iekļūt parādos. Ja jūs turpmāk vairs neaizņemsieties naudu, jūs nevarēsiet iekļūt parādos.

Otrais solis ir noslēgt derību ar Dievu, ka no šī brīža, saņemot Viņa svētības, jūs pēc iespējas ātrāk atmaksāsit savus parādus. Kad Dievs jūs finansiāli svētī, izmantojiet naudu, lai samazinātu parādus, nevis lai kaut ko iegādātos. Šis solis, iespējams, ir vis-svarīgākais. Lielākā daļa cilvēku, negaidīti saņemot naudu, to vienkārši iztērē. Nedariet tā. Izmantojiet to sava parāda dzēšanai.

Trešais solis ir praktiskā daļa. Sastādiet sarakstu ar visiem saviem parādiem, sākot no lielākā līdz mazākajam, dilstošā secībā. Lielākajai daļai ģimeņu saraksta augšgalā ir mājas hipotekārais kredīts un kredītkarte. Sākumā veiciet vismaz minimālo maksājumu par katru savu parādu katru mēnesi. Pēc tam par parādu saraksta apakšā dubultojiet vai palieliniet maksājumus jebkādā veidā. Jūs būsit precīgi pārsteigti, cik ātri varat likvidēt mazākos parādus. Pēc tam izmantojiet naudu, ko maksājāt par mazāko parādu, lai pievienotu nākamā mazākā parāda pamatsummas maksājumam, virzoties sarakstā uz augšu. Atbrīvojoties no mazākajiem parādiem ar augstiem procentiem, jums atbrīvosies pārsteidzoši daudz naudas, lai segtu lielākus parādus.

Dievs acīmredzami nevēlas, lai mēs būtu parādos. Kad derība ir noslēgta, daudzas ģimenes atklāj, ka Dievs tās svētī neparedzētā veidā, un parāds tiek samazināts ātrāk, nekā viņi bija gaidījuši. Veicot šīs trīs vienkāršās darbības, daudzas ģimenes no parādiem ir atbrīvojušās. Arī tu to vari! Liekot Dievu pirmajā vietā, jūs saņemsiet Viņa gudrību un svētību, lai pārvaldītu to, ko Viņš jums uzticējis.

“Jūsu dzīvē lai nav mantkārības! Lai jums pietiek ar to, kas pie rokas, jo Viņš pats ir sacījis: Es tevi neatstāšu un tevi nepametīšu.” (Ebr 13:5) Kā šo vārdu attiecināšana uz savu dzīvi lielā mērā palīdz izvairīties no nokļūšanas parādos? _____

Galvojumi un shēmas, kā ātri kļūt bagātam

Bībele runā ļoti skaidri: Dievs negrib, ka Viņa bērni kļūtu atbildīgi par citu cilvēku parādu saistībām. Sakāmvārdu grāmatā Kungs mūs brīdina nekļūt par galvotājiem – tas ir, par līdzzaizņēmējiem vai citu cilvēku garantētājiem.

Izlasi Sak 6:1–5, Sak 17:18 un Sak 22:26. Kāda ir šeit izteiktā vēsts? _____

Ja kāds sliktas kredītvēstures dēļ nekvalificējas aizdevumam, aizdevējs piedāvā sameklēt cilvēku ar labu kredītvēsturi, kas būtu gatavs kļūt par galvotāju. Tad banka ir ar mieru piešķirt aizdevumu un galvotājs kļūst līdzatbildīgs saistību nepildīšanas gadījumā.

Var gadīties, ka kāds draudzes loceklis nāks pie tevis un lūgs kļūt par galvotāju. Tavai atbildei vajadzētu būt: “Bībele māca, ka man to nekad nevajadzētu darīt.” Lūdzu, saprotiet, ka Bībele māca būt izpalīdzīgiem pret tiem, kam ir kāda vajadzība, bet mums nevajadzētu kļūt atbildīgiem par citu parādiem.

Reizēm pusaudži lūdz vecākus kļūt par galvotājiem, lai iegādātos savu pirmo auto-mašīnu. Vai arī jau pieaudzis bērns lūdz vecākus parakstīt biznesa aizdevumu. Arī šādos gadījumos atbilde ir tāda pati. Ir pareizi palīdzēt citiem, ja ir reāla vajadzība, bet nevajadzētu kļūt par galvotāju citu cilvēku parādiem. Pētījumi rāda, ka 75% no tiem, kas ir kļuvuši par galvotājiem, beigās maksā kredītu.

Izlasi Sak 28:20 un 1Tim 6:9, 10. Kāds brīdinājums šeit izteikts? _____

Shēmas, kā ātri kļūt bagātam, ir vēl viens finansiāls slazds. Ir gandrīz garantēts, ka šādās shēmās iekritušie piedzīvos finansiālu sagrāvi. Ja kaut kas izklausās pārāk labi, lai būtu patiesība, tad uzreiz jākļūst uzmanīgam. Šādā veidā daudzi kļuvuši emocionāli un finansiāli ievainoti. Šo viltīgo plānu papildu traģēdija ir tā, ka daudzos gadījumos cilvēki ir aizņēmušies naudu, lai tajās iesaistītos. Ātrās bagātības shēmas ir izpostījušas daudzas dzīves un ģimenes. Tās dara bagātus tikai krāpniekus, kas tās izdomā, un uz to cilvēku rēķina, kas iekrīt viņu lamatās. Kad draugs vai pat mīļotais cilvēks mēģina jūs iesaistīt kādā no šādām shēmām, bēdziet. Nevis ejiet prom, bet bēdziet – cik ātri vien iespējams.

Laika ierobežojums un aizņemšanās mērķis

Izlasi 5Moz 15:1–5. Ko Kungs prasa no Savas tautas, kā tas ir atklāts šajos pantos? _

Saskaņā ar citiem septiņu gadu noteikumiem (2Moz 21:2; 3Moz 25:3, 4) ne tikai vergi vai kalpi un zemes īpašumi tika regulēti, bet arī aizdevēji. Tā kā aizdevēji negribēja atlaist parādus, ilgākais laiks, kādu cilvēks varēja būt parādā, bija septiņi gadi. Lai arī ko mēs varam mācīties no šiem pantiem, tie parāda, ka Kungam rūp šāda veida finansiālie jautājumi, īpaši tad, ja tie ir saistīti ar citiem israēliešiem. Šie panti parāda arī to, ka Kungs atzina parādu realitāti, lai arī cik slikta tā kopumā bija. Viņš arī uzsvēra, ka no tiem vajadzētu izvairīties, cik vien iespējams.

Turpretī mūsdienās daudzās pasaules daļās kredīti mājas pirkšanai ir uz 30 vai 40 gadiem. Šķiet, ka viens iemesls, kāpēc mājas maksā tik dārgi, ir tas, ka ir pieejami kredīti to iegādei.

Daudzi cilvēki – vecāki un studenti – domā par naudas aizņemšanos izglītībai. Parasti koledžas grāda iegūšana uzlabo personas ienākumus visa mūža garumā. Dažiem cilvēkiem, iespējams, nāksies aizņemties naudu, lai samaksātu par izglītību, taču paturiet prātā šos faktoros. Jums tas būs jāatmaksā ar procentiem. Mēģiniet iegūt visas dotācijas un stipendijas, uz kurām varat pretendēt. Strādājiet un pēc iespējas uzkrājiet skolai. Apmeklējiet tikai kursus, kas sagatavo reālam darbam. Lai vecāki palīdz. Bībeles laikos vecāki deva saviem bērniem lauksaimniecības zemi, lai viņi varētu nopelnīt iztiku. Mūsdienās šim “mantojumam”, visticamāk, vajadzētu būt izglītībai, lai viņi varētu kļūt par neatkarīgiem pieaugušajiem.

Ideālā pasaulē nebūtu aizņemšanās un parādu. Bet, tā kā mēs nedzīvojam ideālā pasaulē, var pienākt laiks, kad ir nepieciešams aizņemties. Vienkārši pārliecinieties, ka jūsu darījums ir vislabākais iespējamais ar vislabāko pieejamo procentu likmi. Tad aizņemieties minimālo summu un atmaksājiet, cik vien ātri iespējams, lai izvairītos no procentu maksājumiem. Tomēr mums vajadzētu censties izvairīties no parādiem, cik vien tas ir iespējams, un, sekojot Bībeles finanšu principiem ikdienas dzīvē, mēs varam izdarīt daudz, lai izvairītos no nevajadzīgiem parādiem un šausmīgās spriedzes, ko tas var uzlikt mums un mūsu ģimenēm.

Ja esat aizdevuši kādam naudu, cik godīgi un laipni jūs esat attiecībās ar viņiem? Kā tev klātos, ja būtu jāatbild par šiem darījumiem Dieva priekšā? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Vienā no Elenas Vaitas rakstu lappusēm atrodams trīs soļu parādu dzēšanas process. Numerācija ir pievienota, lai izceltu šos punktus.

“1) Apņemies nekad vairs neuzņemties nevienu citu parādsaistību. Drīzāk aizliedz sev tūkstošiem lietu, nekā nokļūsti parādos. Nonākt parādā nozīmē dzīves lāstu. Izvairies no tā, kā tu izvairītos no bakām.

2) Dod Dievam svinīgu solījumu, ka ar Viņa svētību tu atmaksāsi savus parādus un tad vairs nevienam cilvēkam neko nepaliksi parādā, pat ja būs jādzīvo no auzu putras un maizes. [...] Nesvārsties, nekļūsti mazdūšīgs, negriezies atpakaļ. Aizliedz savai garšai, savai izdabāšanai ēstkārei, iekrāj penijus un atmaksā parādus.

3) Atmaksā parādus, cik vien ātri iespējams. Ja tu varēsi atkal būt brīvs cilvēks, neesot nevienam neko parādā, tu būsi sasniedzis lielu uzvaru.” (“Counsels on Stewardship”, 257. lpp.)

Ja tev ir nepieciešama papildu palīdzība, lai atbrīvotos no parādiem, izmēģini šo:

1) Izveido budžetu. Saraksti visus savus ienākumus un izdevumus trīs mēnešu periodā. Daudzi ir pārsteigti, uzzinot, cik daudz naudas viņi ir iztērējuši nevajadzīgām lietām.

2) Iznīcīni kredītkartes. Tās ir viens no galvenajiem ģimenes parādsaistību cēloņiem. Tās ir tik viegli lietot un tik grūti atmaksāt. Ja atklājat, ka katru mēnesi nevarat atmaksāt visus pirkumus vai arī izmantojat kredītkarti, lai iegādātos preces, kuras citādi nebūtu iegādājušies, tad tieciet vaļā no kredītkartēm, pirms tās iznīcina jūs vai jūsu laulību, vai abus.

3) Vajadzīgi stingri ekonomiski lēmumi. Reizēm mēs neapzināmies, cik daudz varētu ietaupīt mēneša griezumā, ja pievērstu vairāk uzmanību mazajām lietām, ko ikdienā pārkam. Sīkumi ātri sasummējas.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Parādu apjoms, ko daudzas valstis, kā arī atsevišķas personas ir uzņēmušās, ir satriecošs. Kāda ir bijusi jūsu pieredze saistībā ar parādiem un problēmām, ko parāds ir radījis jums vai citiem?

2. Ko jūsu vietējā draudze varētu darīt, lai palīdzētu draudzes locekļiem iemācīties pārvaldīt parādus un finansiālos jautājumus kopumā?

3. Kādi ir Bībeles apsolījumi, ko jūs varat pieprasīt, lai pasargātu sevi no pasaules vilinājuma un finansiālām briesmām, ko var radīt mantkārība?